

Terminologian ja teknisen viestinnän opinnot

Viestinnän ammateissa tarvitaan kykyä ymmärtää eri alojen asiantuntijoita. Paitsi että monet alat ovat sisällöllisesti ja kielellisesti erikoistuneita, niiden sisällä esiintyy usein käsitteellistä ja termistöistä horjuntaa. Yrityksissä ja muissa organisaatioissa on tarvetta ammattilaisille, jotka kykenevät hahmottamaan asioiden välisiä suhteita ja luomaan selkeyttä käsitteistöihin. Lisäksi viestinnän ammattilaisen tulee kyetä välittämään tietoa oikeassa muodossa oikeaan aikaan erilaisille kohderyhmille. Tiedon välittämisessä tarvittavien keinojen, välineiden ja ohjelmistojen tuntemus on keskeistä.

Sivuaineessa yhdistyvät terminologiaopissa korostuva käsitteellinen selkeys ja tekniselle viestinnälle välttämätön kohderyhmien huomioiminen. Yhdessä nämä antavat valmiuksia mm. teknisiksi kirjoittajiksi, terminologeiksi, kääntäjiksi ja tulkeiksi, kouluttajiksi, verkkokirjoittajiksi, tiedetoimittajiksi tai kustannustoimittajiksi aikoville. Kurseilla opittavaa tietämystä voidaan soveltaa esimerkiksi teknisten dokumenttien ja erilaisten käyttöohjeiden sekä sanastojen ja termitietokantojen laatimiseen sekä analysointiin. Menetelmiä voidaan käyttää myös digitaalisen median sisällön tuottamisessa ja strukturoinnissa.

Kaikkien sivuaineopiskelijoiden on palautettava sivuaineen opintosuunnitelma joka vuosi kurssi-ilmoittautumisen yhteydessä elo–syyskuun vaihteessa amanuenssi Hanna Korpelalle.

Sivuainekokonaisuudessa on kursseja, jotka saattavat kuulua opiskelijan pääaineeseen. Tällöin opiskelijan on valittava sivuainekokonaisuuteen ne kurssit, joita hän ei suorita pääaineessaan. Jos opiskelija on suorittanut terminologian ja teknisen viestinnän sivuaineen kandidaatin tutkintoon, on maisteriohjelmaan sisältyvien, jo suoritettujen kurssien korvaavuuksista sovittava erikseen.

OPINTOKOKONAISUUS 25 op

Pakolliset opinnot (voivat sisältyä pääaineopintoihin) 0–20 op:

- VIEK2001 Terminologisen tutkimuksen perusteet, 5 op
- VIEK1003 Tekninen viestintä, 5 op
- TEVI3002 Käsiteanalyysi, 5 op
- TEVI3007 Terminologisen ja teknisen tiedon haku ja esittäminen, 5 op

Seuraavista valinnaisesti 5–25 op:

- VIEK1002 Erikoisalaviestintä, 5 op
- TEVI3005 Kognitio, ihminen ja teknologia, 5 op
- TEVI3006 Monikielinen terminologiatyö, 5 op
- TEVI3003 Rakenteinen teksti ja sen sovellukset, 5 op
- TITE2040 Oliomallinnus, 5 op
- TITE1070 Ohjelmointi, 5 op
- TITE1090 Tietojärjestelmän kehittäminen, 5 op
- VIEK2090 Työharjoittelu

Opintojaksokuvaukset:

Pakollisuus:

- P = Pakollinen opintojakso
- VE = Vaihtoehtoinen opintojakso
- VV = Vapaavalintainen opintojakso

Opintokokonaisuuden opinnot

< Terminologisen tutkimuksen perusteet *Introduction to Terminological Research*

Laajuus: 5 op

Koodi: VIEK2001

Edeltävät opinnot: –

Osaamistavoite: Kurssin suoritettuaan opiskelija ymmärtää erikoisalojen (ammatti- ja harrastusalojen) ja yleiskielisen sanaston välisen eron, ymmärtää erikoisalojen termistöjen ja käsitteistöjen viestinnällisen tehtävän, osaa tunnistaa viestinnässä ja tiedonvälityksessä esiintyviä termistöllisiä ja käsitteellisiä ongelmia, kykenee pohtimaan niihin ratkaisuja, osaa analysoida käsitteiden sisältöjä ja laatia niille määritelmiä sekä osaa hahmottaa käsitteiden välisiä suhteita ja käsitejärjestelmiä.

Sisältö: Luentoja ja verkkoaineistoa terminologisen tutkimuksen tarpeesta, peruskäsitteistä ja menetelmistä sekä niiden soveltamisesta eri alojen käsitteistöjen ja termistöjen analysointiin. Harjoituksia terminologisten menetelmien käytöstä.

Suorituskieli: Suomi.

Opetus: Luennot 24 tuntia.

Suoritustapa: Tentti.

Kirjallisuus:

1. Verkkoaineistoa.
 2. Haarala, Risto: Sanastotyön opas. 1981.
 3. Nuopponen, Anita & Nina Pilke: Ordning och reda. Terminologilära i teori och praktik. 2010. s. 5–105
- Pakollisuus: P

< Tekninen viestintä *Technical Communication*

Laajuus: 5 op

Koodi: VIEK1003

Edeltävät opinnot: –

Osaamistavoite: Opintojakson suoritettuaan opiskelija ymmärtää, mitä teknisen tiedon suunnittelu, tuottaminen, hallinta sekä teknisestä tiedosta viestiminen tarkoittavat. Hän tuntee teknisen tiedon suunnittelun keskeiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä perustellusti.

Sisältö: Luentoja, joilla käydään läpi teknisen viestinnän keskeisiä käsitteitä, teknisen viestinnän historiaa, teknisen tiedon suunnittelun, tuottamisen ja hallinnan periaatteita sekä teknisestä tiedosta viestimisen keskeisiä kysymyksiä. Luentoja tukevia verkkotehtäviä. Harjoitustyö sekä siihen perustuva esitys ja kirjallinen raportti.

Suorituskieli: Suomi.

Opetus: Luennot 20 tuntia ja verkkoharjoitukset 10 tuntia.

Suoritustapa: Hyväksytyt verkkotehtävät, harjoitustyö, esitys ja kirjallinen raportti.

Kirjallisuus: Artikkeleita opettajan ohjeiden mukaan.

Arviointi: 1–5 / hylätty.

Pakollisuus: P

< Käsiteanalyysi *Concept Analysis*

Laajuus: 5 op

Koodi: TEVI3002

Edeltävät opinnot: Terminologisen tutkimuksen perusteet

Osaamistavoite: Kurssin suoritettuaan opiskelija omaa valmiuksia, jotka helpottavat uusiin ja monimutkaiisiin asioihin perehtymistä opiskelussa, tutkimuksessa sekä eri alojen työtehtävissä, joissa tarvitaan käsitteellistä ja terminologista selvyyttä ja tarkkuutta (mm. toimittajan, tiedottajan, teknisen viestijän, kääntäjän, tulkin ja opettajan työ, sisällön tuotanto ja tietojärjestelmien suunnittelu). Opiskelija kykenee hahmottamaan erilaisia käsitteiden välisiä suhteita ja käsitejärjestelmiä sekä niiden avulla eri alojen sisäisiä rakenteita, osaa

selvittää eri alojen käsitteiden sisältöjä ja laatia määritelmiä sekä osaa laatia havainnollisia graafisia esityksiä käsiterakenteista.

Sisältö: Luentoja ja harjoituksia käsiteanalyysistä, sen sovelluksista, käsitteiden määrittelystä, erilaisista käsitteiden välisistä suhteista ja käsitejärjestelmätyypeistä sekä niiden esittämisestä visuaalisesti. Menetelmien soveltaminen käytäntöön itse valitulla erikoisalalla.

Suorituskieli: Suomi.

Opetus: Luennot 28 tuntia tai verkkokurssi.

Suoritustapa: Läsnaolo tunneilla tai aktiivisuus verkkoalustalla. Hyväksytyt harjoitukset ja kotitehtävät, loppu-putyö.

Kirjallisuus:

1. Nuopponen: Begreppssystem för terminologisk analys. 1994 (Opettajan ohjeiden mukaan).
2. Verkkoaineistoa.

Arviointi: 1–5 / hylätty.

Pakollisuus: P

< Terminologisen ja teknisen tiedon haku ja esittäminen *Retrieval and Presentation of Terminological and Technical Information*

Laajuus: 5 op

Koodi: TEVI3007

Edeltävät opinnot: Suositellaan opintojaksoja Tekninen viestintä ja Terminologisen tutkimuksen perusteet
Osaamistavoite: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee tiedonhaun keskeiset menetelmät ja osaa soveltaa niitä teknisessä viestinnässä ja terminologisten ongelmien ratkaisussa tarvittavan tiedon hakuun. Opiskelija tuntee tiedonhankintaprosessin vaiheet, osaa suunnitella tiedonhankintaa ja -hakua ja rakentaa systemaattisen tiedonhaun vaihe vaiheelta. Opiskelija osaa arvioida kriittisesti eri menetelmiä ja käytettäviä lähteitä sekä tulkita tuloksia sekä tuntee tiedon esittämisen periaatteet ja osaa soveltaa niitä käytäntöön.

Sisältö: Verkko- ja harjoituksia tiedonhaun keskeisistä menetelmistä, tiedonhankintaprosessin vaiheista, tiedonhankinnan ja haun suunnittelusta, erilaisista lähdetyypeistä ja niiden arvioinnista sekä tulosten arvioinnista ja esittämisestä, erityisesti infografiikasta. Opiskelijat tekevät valitsemaltaan erikoisalalta harjoitustyön. Erikoisala voi liittyä esimerkiksi opinnäytetyöhön, tiettyyn tieteenalaan tai ammattiin.

Suorituskieli: Suomi (tai muu kieli).

Opetus: Verkkokurssi, alkutapaaminen 2 tuntia.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn ja harjoitustyö.

Kirjallisuus:

1. Morville, Peter: Ambient Findability. 2005.
2. Opettajan ohjeiden mukaan.

Arviointi: 1–5 / hylätty.

Pakollisuus: P

< Erikoisalaviestintä *LSP Communication*

Laajuus: 5 op

Koodi: VIEK1002

Edeltävät opinnot: –

Osaamistavoite: Opiskelija hallitsee erikoisalaviestinnän tutkimuksen peruskäsitteet ja tunnistaa tiedon erikoistumisen vaikutuksia kieleen, sisältöihin ja kanaviin. Hän hahmottaa organisaation erikoiskielisenä toimintaympäristönä, ja osaa analysoida erikoistuneiden tekstilajien eroja ja yhtäläisyyksiä.

Sisältö: Luentoja erikoisalaviestinnän ominaispiirteistä ja -analyysimenetelmistä. Harjoituksia, joissa analysoidaan erilaisia viestintätilanteita ja niiden vaikutuksia kielellisiin ja sisällöllisiin valintoihin. Kurssilla käsitellään esimerkkejä mm. tieteellisestä viestinnästä, terveysviestinnästä, poliittisesta viestinnästä ja teknisestä viestinnästä.

Suorituskieli: Suomi.

Opetus: Luennot ja harjoitukset 20 tuntia. Verkkotehtäviä.

Suoritustapa: Kirjallinen tentti.

Kirjallisuus: Aineistoja opettajan ohjeiden mukaan.

Arviointi: 1–5 / hylätty.

Pakollisuus: VE

< Kognitio, ihminen ja teknologia
Cognition, People and Technology

Laajuus: 5 op

Koodi: TEVI3005

Edeltävät opinnot: –

Osaamistavoite: Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa selittää kognitiotieteen monitieteiset lähtökohdat, määritellä ihmisen kognitiiviset toiminnot, pohtia haasteita ja mahdollisuuksia, joita liittyy ihmisen kognitiivisten toimintojen mallintamiseen tietokoneelle, hahmottaa ihmisten välisen tietokonevälitteisen viestinnän kognitiivisia ulottuvuuksia, keskustella tieto- ja viestintäteknologiaan liittyvistä kognitiivisista käytettävyysongelmista sekä luonnostella tutkimusideoita kurssilla käsitellyn pohjalta.

Sisältö: Verkkoluentoja, -aineistoa ja -keskusteluja kognitiotieteestä monitieteisenä tutkimusalueena, joka pyrkii kuvaamaan ja selittämään ihmisen tiedonkäsittelyä sekä yksilöllisellä että yhteisöllisellä tasolla ja soveltamaan saatuja tietoja kehitettäessä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Suorituskieli: Suomi.

Opetus: Verkkokurssi; kontaktiluennot 2 tuntia.

Suoritustapa: Verkkokeskustelut ja lopputyö.

Kirjallisuus: Verkkomateriaalia ja opettajan ohjeiden mukaan osia seuraavista:

1. Dror, Itiel E. & Stevan Harnad: *Cognition Distributed: How Cognitive Technology Extends Our Minds*. 2008. (Saatavana digitaalisena Ebrarysta.)
2. Dror, Itiel E.: *Cognitive Technologies and the Pragmatics of Cognition*. 2007. (Saatavana digitaalisena Ebrarysta.)
3. Sandra, Dominiek, Jan-Ola Östman & Jef Verschueren: *Cognition and Pragmatics*. 2009.
4. Smith, Warner, Fiore: *Macro-cognition in Teams*. 2012. (Saatavana digitaalisena Ebrarysta.)
5. Saarihuoma, Pertti, Matti Kamppinen & Antti Hautamäki (toim.): *Moderni kognitiotiede*. 2001.
6. Hiltunen, Elina & Kari Hiltunen: *Teknoelämää 2035: miten teknologia muuttaa tulevaisuuttamme?* 2014.

Arviointi: 1–5 / hylätty.

Pakollisuus: VE

< Monikielinen terminologiatyö
Multilingual Terminology Work

Laajuus: 5 op

Koodi: TEVI3006

Edeltävät opinnot: Terminologisen tutkimuksen perusteet, Käsiteanalyysi

Osaamistavoite: Kurssin suoritettuaan opiskelija omaa valmiudet edistää omakielistä ja monikielistä terminologiatyötä sekä yhteiskunnan että työyhteisön viitekehyksissä. Opiskelija osaa arvioida ja kehittää termistöjä terminmuodostuksen perusteista lähtien.

Sisältö: Kurssilla tarkastellaan terminologiatyötä eri konteksteissa yhteiskunnan näkökulmasta ja perehdytään kielipolitiikan ja monikielisyyden vaikutuksiin erikoisalaviestinnässä sekä kansainvälisestä (maailmanlaajuisesta, eurooppalaisesta, pohjoismaisesta) että kotimaisesta näkökulmasta. Lisäksi opintojaksolla käsitellään terminologiatyön etuja etenkin erikoisalaviestinnän tehokkuuden, sujuvuuden, tarkkuuden ja taloudellisuuden osalta ja keskustellaan termistön huoltoon, yhtenäistämiseen, harmonisointiin ja standardisointiin liittyvistä seikoista. Kurssilla käydään läpi erikoisalojen viestinnän ja kielenhuollon termeille asettamat vaatimukset, terminmuodostuskeinot ja eri kielille yhteisiä termejä ja termielementtejä.

Suorituskieli: Suomi (tai muu kieli).

Opetus: Verkkokurssi, alkutapaaminen ja loppuseminaari 2–6 tuntia.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen verkkokeskusteluihin, verkkotehtävät ja lopputyö.

Kirjallisuus: Verkkomateriaalissa annettujen ohjeiden mukaan seuraavista yhteensä n. 200 sivua:

1. Sager: *A Practical Course in Terminology Processing*.
2. TSK: Toimikunnista termitalkoihin.
3. Nykysuomen sanavarat
4. Artikkeleita ja muuta verkkoaineistoa opettajan ohjeiden mukaan.

Arviointi: 1–5 / hylätty.

Pakollisuus: VE

< Rakenteinen teksti ja sen sovellukset
Structured Text and Its Tools

Laajuus: 5 op

Koodi: TEVI3003

Edeltävät opinnot: –

Osaamistavoite: Opintojakson suoritettuaan opiskelija ymmärtää merkkaukielten merkityksen teknisen dokumentoinnin näkökulmasta, ymmärtää yleisimpien merkkaukielten (XML, HTML) peruseriaatteen, ymmärtää CSS-tyylitiedostojen ja XSLT-muunnoskielen perusteet, osaa soveltaa SGML:ää käytäntöön mm. HTML-merkkaukielen avulla sekä tuntee rakenteisen julkaisemisen hyödyntämisen peruseriaatteen tekniikassa viestinnässä.

Sisältö: Luentoja SGML (ISO 8879:1986) -standardista sekä yleisimmistä merkkaukielistä. Käytännön suunnittelu- ja analyysiharjoituksia.

Suorituskieli: Suomi.

Opetus: Luennot ja harjoitukset 30 tuntia.

Suoritustapa: Aktiivinen osallistuminen ja hyväksytyt harjoitukset.

Kirjallisuus: Opettajan ohjeiden mukaan.

Arviointi: 1–5 / hylätty.

Pakollisuus: VE

< Oliomallinnus
Object Modelling

Laajuus: 5 op

Koodi: TITE2040

Edeltävät opinnot: Ohjelmointi tai Johdatus ohjelmointiin

Vastuuhenkilö ja -organisaatio: Hannu K. Niinimäki, Tieto- ja tietoliikennetekniikan yksikkö

Pakollisuus: VE

< Ohjelmointi
Programming

Laajuus: 5 op

Koodi: TITE1070

Edeltävät opinnot: Suositellaan opintojaksoa Lauselogiikka

Vastuuhenkilö ja -organisaatio: Hannu Niinimäki, Tieto- ja tietoliikennetekniikan yksikkö

Pakollisuus: VE

< Tietojärjestelmän kehittäminen
Development of Information System

Laajuus: 5 op

Koodi: TITE1090

Edeltävät opinnot: –

Vastuuhenkilö ja -organisaatio: Laura Lappalainen, Tieto- ja tietoliikennetekniikan yksikkö

Pakollisuus: VE